

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФИНАНСОВО СЧЕТОВОДЕН ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА "Обща икономическа теория"

УТВЪРЖДАВАМ: .....

Ректор:

(Проф. д-р Пламен Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: Микроикономика;

ЗА СПЕЦ. всички   **ОКС "Бакалавър"**

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: първи;   **СЕМЕСТЪР:** първи;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 270 ч.; в т.ч. аудиторна - 75 ч.

КРЕДИТИ: 9

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ, ч..</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ, в т.ч.:		
ЛЕКЦИИ	45 ч.	3 ч.
УПРАЖНЕНИЯ	30 ч.	2 ч.
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	195 ч..	

ИЗГОТВИЛИ

ПРОГРАМАТА: 1. ....

(проф. д-р Зоя Младенова)

2. ....

(доц. д-р Калоян Колев)

РЪКОВОДИТЕЛ

КАТЕДРА: .....

(проф. д-р Зоя Младенова)

I. АНОТАЦИЯ

Микроикономиката се занимава с механизма на разпределение на ограничените ресурси за задоволяване на обществените потребности върху принципите на оптималността, еквивалентността и взаимната изгода. Тя изучава поведението на микроикономическите субекти: домакинствата и фирмите и как те си взаимодействат на пазарите. Ето защо микроикономиката може накратко да се определи като теория на пазара и ценообразуването. Основни раздели на дисциплината са: Въведение, теория на потребителския избор, теория на фирмата (производството), теория на пазара и ценообразуването при различни пазарни структури, теория на разпределението и доходите. В курса са включени и проблемът за ефективността, равенството и социалната справедливост, както и за дефектите на пазарния механизъм и икономическата роля на държавата. Като част от Общата икономическа теория (Economics), микроикономиката е теоретична и методологична основа на системата от икономически знания. Тя въвежда студентите във фундаменталния въпрос за механизма на функциониране на пазарната икономика, за ролята и функциите на пазара, за неговите предимства, но и ограничения. Дисциплината има основополагащо значение за формирането на икономическия начин на мислене, в който централна роля играят концепциите за рационалността, ефективността и алтернативните разходи. Не на последно място тя поставя основите и на формирането на икономическия речник на студентите.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СУ	ЛУ
ТЕМА 1. Предмет и метод на икономическата теория		3 ч.	4 ч.	
1.1	Предмет на икономическата теория: оскъдност, избор и алтернативни разходи.			
1.2	Граница на производствените възможности.			
1.3	Методология на икономическата теория. Инструментариум.			
ТЕМА 2. Основни проблеми на икономическата организация на обществото		2 ч.	-	

2.1	Три основни проблема: какво, как и за кого. Типове икономически системи			
2.2	Поява и развитие на пазарната икономика.			
2.3	Същност и основни категории на пазара. Класификация на пазарите.			
2.4	Кръгова диаграма на доходите и разходите в обществото.			
ТЕМА 3. Търсене, предлагане, пазарно равновесие		4 ч.	2 ч.	
3.1	Пазарно търсене: дефиниране и фактори. Закон на търсенето.			
3.2	Пазарно предлагане: същност. Ценови и неценови фактори. Закон на предлагането.			
3.3	Взаимодействие на търсенето и на предлагането и пазарно равновесие. Сравнителен статичен анализ.			
ТЕМА 4. Еластичност на търсенето и на предлагането		3 ч.	2 ч.	
4.1	Ценова еластичност на търсенето: дефиниране и измерване. Фактори. Значение. Еластичност на търсенето спрямо други фактори, определящи търсенето.			
4.2	Ценова еластичност на предлагането. Роля на времевия фактор.			
4.3	Еластичността на предлагането и пазарното равновесие.			
4.4	Приложение на теорията на пазара: данъци, субсидии и пазарно равновесие. Държавно регулиране на пазарите.			
ТЕМА 5. Търсене, полезност и поведение на потребителя		3 ч.	2 ч.	
5.1	Теория на полезността. Обща и пределна полезност. Закон за намаляващата пределна полезност.			
5.2	Кардиналистки подход към полезността и извеждане на кривите на търсенето. Рента на потребителя. Условие за равновесие на потребителя			
5.3	Ординалистки подход към потребителския избор. Криви на безразличие и ЛБО.			
5.4	Извеждане на кривите на търсенето. Ефект на дохода и ефект на заместването.			
ТЕМА 6. Фирма и фирмени структури		2 ч.	-	
7.1	Същност и икономическа характеристика на фирмата.			
7.2.	Видове фирми.			
7.3	Предпоставки на теорията на фирмата.			
ТЕМА 7. Теория на производството и маржиналния продукт		3 ч.	2 ч.	
8.1	Производствена функция на фирмата.			
8.2	Оптимизиране на производството в краткосрочен период.			
8.3	Производството в дългосрочен период: изоквантно-изокостен анализ.			
ТЕМА 8. Приходи и разходи на фирмата		3 ч.	4 ч.	
9.1	Приходи на фирмата и техните разновидности.			
9.2	Обща характеристика и класификация на производствените разходи. Икономически разходи.			

9.3	Минимизиране на разходите в краткосрочен период.			
9.4	Разходите на фирмата в дългосрочен период.			
ТЕМА 9. Пазарът при съвършена конкуренция		3 ч.	2 ч.	
10.1	Пазарна структура при съвършена конкуренция.			
10.2	Фирмено предлагане в условията на съв. конкуренция			
10.3	Крива на предлагането на отрасъла.			
10.4	Пазарът на съвършената конкуренция в неговата цялост. Съвършената конкуренция и ефективността.			
ТЕМА 10. Несъвършена конкуренция. Чист монопол.		3 ч.	2 ч.	
11.1	Несъвършена конкуренция: същност, причини, показатели.			
11.2	Пазарна структура при чист монопол.			
11.3	Равновесие при монопол. Социалната цена на монопола.			
11.4	Ценова дискриминация.			
ТЕМА 11. Несъвършена конкуренция: монополистична конкуренция и олигопол		3 ч.	2 ч.	
12.1	Пазарна структура при монополистична конкуренция.			
12.2	Краткосрочно и дългосрочно фирмено равновесие при монополистична конкуренция.			
12.3	Пазарна структура при олигопол.			
12.4	Поведение на фирмите при съгласуван и несъгласуван олигопол. Олигополът и ефективността.			
ТЕМА 12. Пазар на труда и трудови доходи		3 ч.	2 ч.	
14.1	Трудът като фактор на производството.			
14.2	Криви на търсенето и на предлагането на труд.			
14.3	Пазар на труда при съвършена конкуренция.			
14.4	Модел на трудов пазар при несъвършена конкуренция.			
ТЕМА 13. Рента, лихва, печалба и капитализиране на доходите		2 ч.	-	
15.1	Ценообразуване на фактори с неизменно предлагане. Рента и рентни доходи			
15.2	Характеристика на капитала. Пределна ефективност на капитала.			
15.3	Текуща и бъдеща стойност на парите. Търсене и предлагане на пари и равновесен лихвен процент.			
15.4	Печалба и източници на печалбата.			
ТЕМА 14. Разпределение и доходи: неравенство и бедност		3 ч.	2 ч.	
16.1	Пазарно определяне на доходите и неравенство. Източници на неравенство. Показатели за измерване.			
16.2.	Бедност – същност, характеристика и граници.			
16.3	Държавно регулиране на неравенството и бедността.			
16.4	Ефективност и неравенство.			
ТЕМА 15. Пазарни дефекти и икономическа роля на държавата		3 ч.	2 ч.	
17.1	Пазарни дефекти: същност и видове			

17.2	Регулиране на пазарните дефекти: пряко и косвено.			
17.3	Икономически функции на държавата. Инструменти.			
17.4	Теорията за общественния избор. Дефекти на държавната намеса в икономиката.			
ТЕМА 16. Пазарно равновесие, ефективност и обществено благосъстояние		2 ч.	-	
18.1	Икономика на благосъстоянието. Оптимум според Парето.			
18.2	Условие за оптимално разпределение на производствените фактори. Диаграма на Еджуърт-Боули.			
18.3	Условие за оптимално разпределение на потребителските блага.			
18.4	Едновременно равновесие в производство, потребление и размяна.			
18.5	Теорема на икономиката на благосъстоянието.			
ОБЩО:		45 ч.	30 ч.	

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. По ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ
1.	Семестриален (текущ контрол)		
1.1.	Междинен тест (контролна работа), включваща тестови въпроси, твърдения, теоретични и дискуссионни въпроси и задачи	2 бр.	60 ч.
1.2.	Работа с Контролните тестове към главите от електронното издание на учебника	10 бр.	60 ч.
Общо за семестриален контрол:		12 бр.	120 ч.
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит	1 бр.	75 ч.
	- писмен изпит чрез предварително разработена листовка, която включва: тестови въпроси, теоретични и дискуссионни въпроси, дефиниране на понятия и три задачи. Продължителност: два часа.		
Общо за сесиен контрол:		1 бр.	75 ч.
Общо за всички форми на контрол:		13 бр.	195 ч.

V. ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Младенова, З. (ред.) и др., Микроикономика, Варна, СТЕНО, 2013 г.
3. Коландър, Д., Микроикономика (превод), том 2, С., Унив. изд. “Св. Климент Охридски”, 2001 г.
4. Спасов, Тр. (ред) и др., Микроикономика, С., Унив. изд. „Стопанство”, 2013 г.
5. Мавров, Хр. (ред.) и др., Сборник по Микроикономика, Варна, СТЕНО, 2015 г.
6. Матеев, Г., Съвременна пазарна икономика, С., 2015 г.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Case, K., R.C. Fair and S. Oster, Principles of Microeconomics, 10th ed., 2011
2. Parkin, M., Microeconomics, 11th ed., 2011
3. Mankiw, N.G., Principles of Microeconomics, 6th ed., 2009
4. Colander, D., Microeconomics, 8th ed., 2010
5. Perloff, J., Microeconomics, MIT, 6th ed., 2011
6. Pindyke, R.S. and D. Rubinfeld, Microeconomics, 7th ed., 2009